

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/439/2015
Identifikačné číslo spisu: 2113217659
Dátum vydania rozhodnutia: 24.10.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Eva Sakálová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:2113217659.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci C., narodenej XX. júna XXXX, bývajúcej v I., dieťa rodičov - otca V., bývajúceho v I., L., zastúpeného JUDr. Mariánom Belánom, advokátom v Maduniciach, Školská 136/27 a matky K., bývajúcej v I., zastúpenej JUDr. Barborou Šrutekovou, advokátkou v Trnave, Hlavná 44, o návrhu otca na zvýšenie výživného proti matke, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 19 P 42/2013, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 27. mája 2014 sp. zn. 9 CoP 7/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava rozsudkom zo 4. novembra 2013 č. k. 19 P 42/2013-78 uložil matke povinnosť s účinnosťou od 1. augusta 2013 prispievať na výživu, v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie, maloletej C. sumou 70 eur mesačne do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca. Dlhé výživné za obdobie od 1. augusta 2013 do 4. novembra 2013 vo výške 60 eur povolil matke splácať v mesačných splátkach vo výške 10 eur spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku pod stratou výhody splátok. Tým zmenil rozsudok Okresného súdu Trnava z 18. októbra 2012 č.k. 27 C 20/2011-422 v časti výživného na dieťa z 50 eur na 70 eur mesačne. Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkom nemá právo na náhradu trov konania. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že je namieste vyživovaciu povinnosť matky zvýšiť, aj keď jediným jej príjmom bola dávka v hmotnej núdzi. Prihliadol predovšetkým na jej možnosť a schopnosť pracovať. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil § 62 ods. 2, 3 a 5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 a 3 zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. (ďalej len zákon č. 36/2005 Z. z.) a § 78 ods. 1 a § 160 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“). O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p.

2. Krajský súd v Trnave rozsudkom z 27. mája 2014 sp. zn. 9 CoP 7/2014 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh otca na zvýšenie výživného zamietol. Porovnaním skutkových stavov zistených súdom prvej inštancie v pôvodnom konaní a v konaní o zvýšení výživného dospel k záveru, že

od posledného rozhodnutia súdu o výške výživného, na v tom čase maloletú C., nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšenie výživného. Uviedol, že je neprípustné preskúmavanie a reparácia už právoplatného súdneho rozhodnutia, ktorým bola uložená určitá vyživovacia povinnosť, založeného na určitých skutkových okolnostiach. Zmena výšky výživného môže totiž nastať najskôr od času, keď došlo k zmene pomerov, čo nebol preskúmaný prípad. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil § 78 ods. 1 O. s. p. a § 78 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p.

3. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadol otec dovolaním, ktorého prípustnosť odôvodnil § 238 O. s. p. a § 237 písm. f/ O. s. p. Mal za to, že tým, že odvolací súd nezopakoval, ani nedoplnil dokazovanie a dospel k nesprávnym záverom mu odňal možnosť konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 237 písm. f/ O. s. p.) a vec aj nesprávne právne posúdil (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky preto navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Matka v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dovolanie považuje za nedôvodné a rozhodnutie odvolacieho súdu za vecne správne. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhla dovolanie odmietnuť ako procesne neprípustné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“) v spojení so zákonom č. 161/2015 Z. z. Civilným mimosporovým poriadkom (ďalej len „C. m. p.“), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (otec, ďalej aj dovolateľ) zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané 30. júna 2014, t. j. pred 1. júlom 2016, za účinnosti O. s. p., dovolací súd postupoval v zmysle § 395 ods. 1 a 2 C.m.p., podľa ktorého, ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Podľa § 2 ods. 1 C. m. p., na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Prípustnosť dovolania preto posudzoval v zmysle § 236, § 237 a § 238 O. s. p. v znení účinnom do 31. decembra 2014.

7. V preskúmvanej veci v čase podania dovolania otcom proti rozsudku odvolacieho súdu, C., narodená XX. júna XXXX, už bola plnoletá. Preto bolo potrebné najskôr vyriešiť otázku, či otec mohol proti rozsudku odvolacieho súdu podať dovolanie a či je účastníkom dovolacieho konania.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že otec síce prestal byť zákonným zástupcom dieťaťa a tým, že dieťa dosiahlo plnoletosť, avšak v konaní išlo o zvýšenie výživného za dobu, kedy dieťa ešte nebolo plnoleté. V konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých podľa § 176 a nasl. O. s. p., v ktorom bolo účastníctvo určované § 94 ods. 1 O. s. p., je otec dieťaťa samozrejme účastníkom konania o zvýšenie výživného na dieťa. Preto tiež mohol v dobe, keď dieťa bolo ešte maloleté podať návrh na zvýšenie výživného. Dosiachnutie plnoletosti dieťaťa má ten dôsledok, že v konaní podľa § 176 O. s. p. sa môže konať už len o nárokoch do dosiahnutia plnoletosti, v konaní vystupuje plnoleté dieťa samo (odpadá jeho zastúpenie kolíznym opatrovníkom) a aj plnenie dávok výživného, ktoré sa stali splatnými počas neplnoletosti, je potrebné určiť priamo voči dieťaťu. Dosiachnutie plnoletosti dieťaťa v priebehu konania o zvýšenie výživného však nemá ten dôsledok, že by otec dieťaťa prestal byť účastníkom konania, pokiaľ ide o prejednanie výživného na dieťa za dobu do jeho plnoletosti a má preto tiež právo proti rozhodnutiu ohľadom týchto dávok výživného podať dovolanie. Dovolanie otca proti rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd preto prejednal.

9. Dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej

inštancie. Rozsudky odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, boli uvedené v § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. V preskúmvanej veci ide síce o zmeňujúci rozsudok, avšak zároveň o rozsudok, proti ktorému bolo podľa § 238 ods. 4 O. s. p. dovolanie výslovne vylúčené a bolo preto neprípustné.

10. Predmetné dovolanie by bolo prípustné iba ak v konaní došlo k procesným vadám, ktoré boli uvedené § 237 O. s. p. Dovolateľ poukazoval vo svojom dovolaní, že konanie je zaťažené vadou, ktorá bola uvedená v § 237 pod písm. f/ O. s. p., jej existencia však nevyšla v dovolacom konaní najavo.

11. Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa strane sporu znemožní realizácia jej procesných práv, priznaných jej v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jej práv a právom chránených záujmov (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, právo na doručenie odvolania, právo na možnosť vyjadriť sa k podanému odvolaniu, právo na doručenie vyjadrenia k odvolaniu a pod.).

12. Dovolateľ mal za to, že konanie bolo zaťažené vadou podľa § 237 písm. f/ O. s. p. spočívajúcou v odňatí možnosti konať pred súdom, keď súd v odvolacom konaní zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie bez toho, aby zopakoval alebo doplnil dokazovanie, pričom dospel k nesprávnym skutkovým a právnym záverom.

13. Nezopakovanie a nedoplnenie dokazovania a nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. Pokiaľ súd nedoplní ani nezopakuje dokazovanie a inak vyhodnotí dôkazy vykonané súdom prvej inštancie, nejde o vadu konania v zmysle § 237 O. s. p. Rozhodnutie odvolacieho súdu môže byť z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osobe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dovolaní namietaná „iná vada“, bola do 30. júna 2016 považovaná za relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), ktorý však prípustnosť dovolania nezakladal (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

14. Z obsahu dovolania možno ustáliť, že dovolateľ odôvodňoval svoj mimoriadny opravný prostriedok aj tým, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, namietajúc jeho právny záver.

15. V dovolaní namietané nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania taktiež nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O. s. p. Dovolací súd sa preto daným dovolacím dôvodom nemohol zaoberať.

16. Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade dovolanie je podľa § 238 ods. 4 O. s. p. vylúčené a jeho prípustnosť nemožno vyvodiť ani z ustanovenia § 237 O. s. p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako procesne neprípustné odmietol.

17. O trovách odvolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 C. s. p. a § 52 C. m. p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keďže Civilný mimosporový poriadok neustanovuje inak a o žiaden prípad výnimky z pravidla podľa § 53, § 54 alebo § 55 C. m. p. tu nešlo.

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.